

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/137/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7716205565
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7716205565.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Olgy Mičietovej v spore žalobcu EOS KSI s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zast. Remedium Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 53 255 739, proti žalovaným 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. E. XX a 2/ F. G., nar. XX.X.XXXX, bytom v H. E. XXX, o zaplatenie 19.757,70 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného v 2. rade a žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 16C/131/2016-308 zo dňa 14.4.2023

rozhodol:

Vo vzťahu k žalovanému v 2. rade z r u š u j e rozsudok a konanie z a s t a v u j e .

Náhradu trov konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného v 2. rade n e p r i z n á v a .

P o t v r d z u j e rozsudok vo vzťahu k žalovanému v I. rade a vo výroku o trovách konania.

Vo vzťahu žalobcu a žalovaného v 1. rade trovy odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1.Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom žalobu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2.Opätovne tak rozhodol o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovaných zaplatenia sumy 19.757,70 € s príslušenstvom titulom úverovej zmluvy, potom čo bol jeho v poradí prvý rozsudok zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co/354/2019-150 zo dňa 7.4.2020 z dôvodu nesprávne právneho posúdenia veci a porušenia práva na spravodlivý proces. V odôvodnení rozhodnutia súd zopakoval tvrdenia pôvodného žalobcu (Wüstenrot stavebná sporiteľňa, G.), že dňa 16.8.2013 uzavrel so žalovanými úverovú zmluvu č. XXXXXXXX/XXXX k zmluve o stavebnom sporení, na základe ktorej poskytol žalovaným medziúver vo výške 23.700 € pri úrokovej sadzbe vo výške 3,99 % ročne. Žalovaní sa zaviazali úver splácať pravidelnými mesačnými splátkami vždy do 16. dňa v príslušnom mesiaci. Žalovaní však neuhrádzali zmluvne dohodnuté splátky riadne a včas, preto ich pôvodný žalobca upozornil na nedoplatok ako aj na možnosť predčasného zosplatnenia úveru. Žalovaní aj napriek výzve dlžné splátky neuhradili, preto pôvodný žalobca úver ku dňu 30.7.2014 zosplatnil, o čom žalovaných informoval listom zo dňa 30.7.2014. Počas konania pôvodný žalobca postúpil pohľadávku uplatnenú v tomto konaní na spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o. na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 18.1.2022. Súd prvej inštancie preto uznesením. č. k. 16C/131/2016-241 zo dňa 11.4.2022 pripustil zmenu na strane žalobcu, v zmysle ktorej sa žalobcom stala spoločnosť EOS KSI Slovensko, s.r.o..

3. Žalovaný v 1. rade ostal v konaní nečinný. Žalovaný v 2. rade namietal, že podpis na Zmluve nie je jeho a že bol na ňom spáchaný podvod. Mal za to, že v tom čase nemohol byť spoludžníkom, pretože bol vedený ako neplatič. Navrhol vypočuť svedkov.

4. Vec posúdiac podľa § 39, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 53 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 9, § 54 ods. 1, ods. 2, ods. 3 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 7 ods. 1, ods. 16, ods. 17, ods. 20, § 9 ods. 1 ods. 2, § 11 ods. 1, ods. 2, § 17 ods. 1 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“), § 497, § 499, § 502 ods. 1, § 503 ods. 1, ods. 2, § 506 zák. č. 513/1991 Z. z. Obchodného zákonníka (ďalej len „ObZ“), § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“) súd prvej inštancie prijal záver o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore a žalobu zamietol. K uvedenému záveru dospel na podklade zistenia, že žalobca v konaní nepreukázal, že by jeho právny predchodca doručoval žalovaným výzvu podľa § 92 ods. 8 ZoB. Skonštatoval, že právny predchodca v konaní predložil výzvu pred žiadosťou o okamžité splatenie úveru zo dňa 23.6.2014 adresovanú žalovaným, v ktorej uviedol, že na úverovom účte je nedoplatok 327,06 €, a tento sú žalovaní povinní zaplatiť najneskôr do 15. júla 2014 spolu so splátkou za júl 2014 vo výške 87,87 €, v opačnom prípade dôjde k okamžitému zosplateniu zostatku úveru vo výške 24 397,92 €. Ohľadne doručenia tejto výzvy žalovaným žalobca nepredložil súdu žiaden dôkaz. V konaní tiež predložil žiadosť o okamžité splatenie úveru zo dňa 30.7.2014, z tejto mal súd za preukázané, že Stavebná sporiteľňa žalovaných v 1. a 2. rade vyzvala na zaplatenie zostatku úveru vo výške 24 454,15 € a upozornila ich na možnosť vymáhania celej dlžnej sumy prostredníctvom externej spoločnosti zaoberajúcej sa vymáhaním pohľadávok. K tejto žiadosti o okamžité splatenie úveru žalobca predložil súdu doklad o doručovaní s tým, že zásielka pre žalovaného v 1. rade bola vrátená dňa 2.9.2014 z dôvodu, že sa ju nepodarilo doručiť, nakoľko nebola prevzatá v odbernej lehote a pre žalovaného v 2. rade nebola prevzatá z dôvodu, že adresát je neznámy a bola vrátená 7.8.2014. Z takto preukázaného skutkového stavu mal za zrejme, že tak samotná výzva pred žiadosťou o okamžité splatenie úveru zo dňa 23.6.2014 ani žiadosť o okamžité splatenie úveru zo dňa 30.7.2014, neobsahujú text v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, teda nie je v nich uvedené upozornenie pre žalovaných v 1. a 2. rade na možnosť postúpenia pohľadávky. Súd zastával názor, že za výzvu podľa § 92 ods. 8 ZoB nie je možné považovať výzvu na úhradu dlžnej sumy, resp. vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, ak sa v tejto výzve, alebo v tomto vyhlásení o mimoriadnej splatnosti úveru neodkazuje na postup podľa § 92 ods. 8 ZoB. Spotrebiteľ totiž vo výzve musí byť upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, a teda na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť pre dlžníka zvrátiť toto postúpenie. Keďže pôvodný žalobca postúpil predmetnú pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 18.1.2022 pričom toto postúpenie je v rozpore s § 92 ods. 8 ZoB, majú za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky v súlade s § 39 OZ, uzavrel, že žalobca nedisponuje aktívnou vecnou legitímáciou v tomto spore, z ktorého dôvodu súd žalobu zamietol. Pokiaľ ide o výsluch strán sporu nariadený odvolacím súdom, súd žalovaného v 1. rade nevypočul, keďže sa dlhodobo zdržiava v zahraničí na neznámom mieste a žalovaného v 2. rade, ako aj svedkyňu I. G. súd nevypočul, keďže napriek predvolaniam sa žalovaný v 2. rade a svedkyňa na pojednávanie nedostavili. Ohľadne preverenia bonity žalovaných v 1. a 2. rade pri uzatvorení predmetnej zmluvy mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu zisťoval príjem žalovaného v 1. rade aj jeho mesačné náklady, avšak v prípade žalovaného v 2. rade tieto neboli zisťované dostatočne. Právny predchodca žalobcu nepreveroval, či žalovaný v 2. rade má aj úvery v iných bankách alebo v nebankových subjektoch, neskúmal ani jeho mesačné výdavky. V zmysle § 7 ods. 1 ZoSÚ v spojení s § 11 ods. 2 ZoSÚ, preto považoval predmetný úver za bezúročný a bez poplatkov. O trovách konania rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), tak, že žalovaným priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5. Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný v 2. rade, uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a e/ CSP. Uviedol, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa na pojednávaní, nakoľko na adrese, na ktorú mu bolo zasielané predvolanie dlhodobo nebýva, hoci tam má vedený trvalý pobyt. Žiadal o zasielanie korešpondencie na adresu uvedenú v odvolaní. Okrem toho súdu oznámil, že rozhodnutím Okresného súdu Košice I č. I. 26Odk/316/2021-23 zo dňa 16.12.2021 bolo schválené jeho oddženie.

6. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním aj žalobca, uplatňujúc odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Nestotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie ohľadom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie v tomto spore a poukázal na to, že napadnutým rozsudkom súd poprel svoj predošlý právny záver vyjadrený v uznesení č. k. 16C/131/2016-241 zo dňa 11.4.2022, ktorým pripustil zmenu na strane žalobcu a potvrdil platnosť postúpenia pohľadávky. Napadnutý rozsudok je

v priamom rozpore s predchádzajúcim právoplatným uznesením súdu prvej inštancie, v dôsledku čoho je podľa žalobcu nepreskúmateľný. Ďalej uviedol, že v súlade ust. § 151 ods. 1 CSP bolo potrebné považovať tvrdenia žalobcu ohľadom doručovania Výzvy pred žiadosťou o okamžité splatenie úveru za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, na základe čoho bolo v konaní potrebné uzavrieť, že je nesporným skutkovým tvrdením (ktoré nie je potrebné preukázať ďalšími listinnými, prípadne inými dôkazmi), že právny predchodca žalobcu zaslal žalovaným Výzvu pred žiadosťou o okamžité splatenie úveru, ktorá sa tak dostala do ich dispozičnej sféry. Žalobca sa nestotožňuje s právnym posúdením súdu, v zmysle ktorého Výzva pred žiadosťou o okamžité splatenie úveru zo dňa 23.06.2014 a Žiadosť o okamžité splatenie úveru zo dňa 30.07.2014 neobsahujú text v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, teda nie je v nich uvedené upozornenie pre žalovaných 1/ a 2/na možnosť postúpenia pohľadávky a na možnosť toto postúpenie zvrátiť, a preto tieto výzvy nemožno podľa názoru súdu považovať za výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB, ktoré v odvolaní aj citoval. V súvislosti s podmienkami vyžadovanými uvedeným ustanovením poukázal na to, že žalovaní boli v čase postúpenia pohľadávky v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní, a zároveň bolo v konaní preukázané, že žalovaní boli postupcom opakovane vyzývaní na úhradu omeškaných splátok, a to výzvou označenou ako „Výzva pred žiadosťou o okamžité splatenie úveru“ zo dňa 23.06.2014 a výzvou označenou ako „Žiadosť o okamžité splatenie úveru“ zo dňa 30.07.2014, ku ktorej žalobca pripojil doklady o doručení resp. obálky preukazujúce doručovanie. Podľa žalobcu aktuálna rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR (sp. zn. 8Cdo/169/2020) pripúšťa, aby za výzvu na plnenie podľa § 92 ods. 8 ZoB bolo možné považovať aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti, avšak iba za súčasnej podmienky, že jeho obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie. Z uvedeného vyplýva, že oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti nemožno automaticky stotožňovať s písomnou výzvou banky podľa § 92 ods. 8 ZoB, pretože relevantným bude obsah predmetného oznámenia o predčasnej splatnosti. Uvedený právny záver plne korešponduje s autonómiou vôle v súkromnoprávných vzťahoch, kedy nič nebráni subjektu práva spísať viacero právnych úkonov do jednej listiny. Postupca vyzval žalovaných na splnenie ich dlhu o. i. aj prostredníctvom výzvy zo dňa 23.06.2014 a výzvy zo dňa 30.07.2014. Tieto výzvy sú podľa názoru žalobcu svojím obsahom nepochybne výzvami v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB. V predmetných výzvach postupca uviedol žalovanému aktuálnu dlžnú sumu a vyzval ho na jej zaplatenie. I napriek tomu, že žalovaní boli vyzvaní na uhradenie dlžnej sumy, svoj dlh neuhradili. Následne prišlo k postúpeniu predmetnej pohľadávky na žalobcu Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 19.01.2022, a teda je nepochybne zřejmé, že išlo o podstatne dlhšie omeškanie ako vyžaduje samotné ust. § 92 ods. 8 ZoB (ktoré však vyžaduje omeškanie s plnením peňažného záväzku, do ktorého sa dlžník dostáva neplnením dohodnutých splátok riadne a včas, t. j. uvedená doba 90 dní plynie od omeškania, nie od doručenia výzvy). Skonštatoval, že podmienky podľa ust. § 92 ods. 8 ZoB boli naplnené a preto bol postupca plne oprávnený postúpiť predmetnú pohľadávku na žalobcu. Postup súdu, ktorým si súd „upravil“ zákonné ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB v rozpore so zákonom, keď uviedol, že žalobca nepreukázal súdu existenciu výzvy postupcu v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB, i napriek tomu, že postupca žalovaného viackrát vyzýval na zaplatenie svojho dlhu, a napriek tomu, že vyššie súdne authority považujú za výzvu v zmysle § 92 ods. 8 ZoB aj oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti (v prejednávanej veci Žiadosť o okamžité splatenie úveru), a rovnako tak tvrdenie súdu, že zákonné ust. § 92 ods. 8 ZoB vyžaduje písomnú výzvu banky, ktorej obsahom je upozornenie na omeškanie, na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie je podľa názoru žalobcu v priamom rozpore s ústavným princípom trojdelenia moci, na základe ktorého právomoc meniť zákony prináleží moci zákonodarnej (nie moci súdnej), nakoľko zákonné ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyžaduje žiadnu výzvu postupcu pred postúpením pohľadávky s obsahom, ktorý vyžaduje súd. Žalobca sa tiež nestotožnil s názorom okresného súdu, v zmysle ktorého právny predchodca žalobcu neskúmal bonitu žalovaného 2/, a preto v zmysle § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 ZoSÚ je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Mal za to, že v prejednávanej veci nebolo potrebné, aby bola bonita žalovaného 2/ pred poskytnutím úveru skúmaná, nakoľko právny predchodca žalobcu preskúmal bonitu žalovaného 1/ pred poskytnutím úveru s odbornou starostlivosťou v striktnom súlade so ZoSÚ, s čím sa koniec koncov stotožnil aj okresný súd, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu zisťoval bonitu žalovaného 1/ aj jeho mesačné náklady, pričom pri zistení, že žalovaný 1/ je bonitný na splácanie úveru nebol potom dôvod na skúmanie bonity aj vo vzťahu k jeho spoludlžníkovi. Vzhľadom na uvedené dôvody žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie, resp. ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného v 2. rade žalobca navrhol v súlade s § 167e ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii konanie voči žalovanému v 2. rade zastaviť. V zvyšku zotrval na podanom odvolaní.

8. Žalovaný v 1. rade ostal v odvolacom konaní nečinný.

9. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd skôr, než pristúpil k vecnému prejednaniu napadnutého rozhodnutia, zaoberal sa otázkou včasnosti a prípustnosti odvolania žalovaného v 2. rade a dospel k záveru, že odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie bolo podané neoprávnenou osobou. V zmysle § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

11. Skôr než vôbec došlo k prejednaniu odvolaní odvolacím súdom, bolo zistené, že dňa 23.11.2021 Okresný súd Košice I pod sp.zn. 26OdK/316/2021 b vyhlásil na majetok úpadcu F. G., nar. XX.X.XXXX. Dlužníka zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze. Zároveň konkurz uznal za hlavné insolvenčné konanie. Z Obchodného vestníka 53/2022 (K016317, deň vydania 17.3.2022) bolo zistené, že konkurz na úpadcu bol zrušený z dôvodu, že konkurzná podstata nepokryje náklady konkurzu, t.j. podľa § 167 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

12. Podľa § 167e ods.1, 3 zák. č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b). Ak sa konkurz zruší z dôvodu, že tu neboli predpoklady pre vedenie konkurzu, na zastavenie konania sa neprihliada. ak bol vyhlásený konkurz, súd bez zbytočného odkladu zastaví konanie, v ktorom sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a) alebo sa považuje za nevymáhateľnú (§ 166b).

13. Podľa § 166a ods.1 písm. a/, ods. 2 Zákona o konkurze a reštrukturalizácii, ak tento zákon neustanovuje inak, len v konkurze alebo splátkovým kalendárom môže byť uspokojená pohľadávka, ktorá vznikla pred kalendárnym mesiacom, v ktorom bol vyhlásený konkurz alebo poskytnutá ochrana pred veriteľmi. Tieto pohľadávky sa v konkurze uplatňujú vyhláškou.

14. Konkurz na úpadcu – žalovaného v 2. rade bol vyhlásený v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, t.j. pred rozhodnutím súdu prvej inštancie. Odvolací súd vo vzťahu k procesnému inštitútu zbavenia sa dlhov dlžníka (oddlženie) vo všeobecnosti uvádza, že ide o procesný nástroj určený výlučne pre dlžníka, ktorým možno za podmienok ustanovených v zák. č. 7/2005 Z.z. dosiahnuť nevymáhateľnosť rozhodujúcej množiny pohľadávok v rozsahu, v ktorom tieto nie sú kryté hodnotou majetku dlžníka, pričom v predmetnom konaní sa nerozlišuje medzi fyzickou osobou - podnikateľom a nepodnikateľom Oddlžiť sa zákon umožňuje dvoma spôsobmi, a to konkurzom (podľa štvrtej časti zák. č. 7/2005 Z.z.) alebo splátkovým kalendárom. Voľba formy oddlženia je výlučne na dlžníkovi, tento nepodáva všeobecný návrh na oddlženie, kde by vhodnú formu určil súd, príp. správca, ale voľbu spôsobu oddlženia vykoná dlžník podaním príslušného návrhu. Súčasne krajský súd k procesnoprávnym účinkom vyhlásenia konkurzu zdôrazňuje, že na rozdiel od likvidačného konkurzu súdne konania, v ktorých sa vymáhajú pohľadávky, ktoré sa uspokojujú v oddlžovacom konkurze (§ 166a zák. č. 7/2005 Z.z.) a pohľadávky, ktoré sú v tomto konkurze vylúčené z uspokojenia a sú nevymáhateľné (§ 166b zák. č. 7/2005 Z.z.) sa neprerušujú, ale súd je povinný obligatórne ex lege a z úradnej povinnosti tieto konania bez zbytočného odkladu zastaviť (§ 167e zák. č. 7/2005 Z.z.).12.

15. Z predloženého spisu súdu prvej inštancie krajský súd zistil, že predmetom sporu je peňažný nárok, ktorý si žalobca podanou žalobou uplatnil voči žalovanému a dlh vznikol pred vyhlásením konkurzu na majetok žalovaného v 2. rade. Hmotnoprávna prekážka ďalšieho postupu súdu, vyplývajúca z osobitej právnej úpravy, nastala pred vyhlásením rozsudku súdu prvej inštancie.

16. Odvolací súd vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia (§ 167e ods.1) konanie v časti proti žalovanému v 2. rade zastavil po tom, čo zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto, pretože konanie proti nemu malo byť zastavené už pred rozhodnutím súdu prvej inštancie.

17. O nároku na náhradu trov konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného v 2. rade odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a s poukazom

na ustanovenie § 257 CSP a náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu nepriznal. Civilný sporový poriadok upravuje náhradu trov konania v prípade zastavenia konania v ustanovení § 256 ods. 1 a 2 CSP, ktoré zákonné ustanovenie predpokladá procesné zavinenie niektorej zo strán sporu na zastavení konania. Odvolací súd sa domnieva, že vzhľadom na špecifickú situáciu, ktorá mala za následok nutnosť zastaviť konania, nie je možné ani jedno z uvedených zákonných ustanovení na danú vec aplikovať. Za dôvod hodný osobitného zreteľa odvolací súd považuje skutočnosť, že k zastaveniu konania došlo ako obligatórny zákonný následok právnej skutočnosti, ktorá nastala na základe osobitného zákona, bez zavinenia niektorej zo strán sporu, t.j. nebolo možné uplatniť ustanovenie § 256 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku a ani ustanovenie § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, ktoré upravuje náhradu trov konania pri zohľadnení pomeru úspechu strán konania v spore.

18.Krajský súd v Košiciach, ako odvolací súd (§ 34 CSP), posúdil odvolanie žalobcu ako podané včas, oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP), pričom dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

19.Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 23.11.2023, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozhodnutia boli riadne zverejnené v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 CSP.

20.Žalobca odvolanie odôvodnil s poukazom na odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

21.Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli stranami sporu prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP, alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192, § 193 a § 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. h/ CSP je naplnený pri mylnej aplikácii právnych predpisov súdom na zistený skutkový stav, ktorá situácia nastáva v prípade, ak bol použitý iný právny predpis, než ktorý mal súd správne použiť alebo bol aplikovaný síce správny právny predpis, ale tento bol nesprávne interpretovaný, prípadne bol na zistený skutkový stav nesprávne aplikovaný, keď súd vyvodil nesprávne právne závery o právach a povinnostiach strán sporu.

22.Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu v konaní, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok žalobcu vymedzených v podanom odvolaní dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené a uplatnené odvolacie dôvody nie sú preukázané. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre úplné zistenie skutkového stavu, vykonané dôkazy vyhodnotil podľa zásad vyplývajúcich z ust. § 191 a nasl. CSP, z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a zo zisteného skutkového stavu vyvodil aj

správne závery o právach a povinnostiach sporových strán. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu v spore správne právne posúdil a dospel k správne záveru, pričom rozsudok aj náležite odôvodnil, a odvolací súd nezistil ani pochybenia v procesnom postupe súdu prvej inštancie porušujúce procesné práva strán alebo právo na spravodlivý proces, ani žiadnu z procesných väd konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

23. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie vo veci. Odvolacie námietky žalobcu v prevažnej miere boli už predmetom posúdenia súdom prvej inštancie, nemali vplyv na vecnú správnosť rozsudku a nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

24. Svojimi odvolacími námietkami urobil odvolateľ predmetom odvolacieho prieskumu správnosť záveru súdu prvej inštancie ohľadom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore. K uvedenému záveru dospel súd na podklade zistenia, že právny predchodca žalobcu nedodrжал zákonné podmienky pre postúpenie bankovej úverovej pohľadávky podľa ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, a to konkrétne, že nepreukázal doručenie a ani len zaslanie výzvy podľa tohto ustanovenia. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca síce v konaní predložil výzvu pred žiadosťou o okamžité splatenie úveru zo dňa 23.6.2014 (bez preukázania jej doručenia) a žiadosť o okamžité splatenie úveru zo dňa 30.7.2014 (s dôkazom o doručení), avšak ani jedna z týchto výziev podľa súdu nespĺnila požiadavky podľa § 92 ods. 8 ZoB z dôvodu, že neobsahovala upozornenie banky na možnosť postúpenia pohľadávky a možnosť postúpenie zvrátiť.

25. Podľa § 92 ods. 8 ZoB ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

26. S uvedeným právnym záverom sa odvolací súd nestotožňuje a upozorňuje na to, že podmienky aké pre obsahovú stránku výzvy podľa § 92 ods. 8 ZoB stanovil súd prvej inštancie z predmetného ustanovenia nevyplývajú. Z ust. § 92 ods. 8 ZoB je možné interpretovať, že banka je povinná zaslať spotrebiteľovi výzvu, napriek ktorej je dlžník naďalej v omeškaní (z toho možno ustáliť, že výzva by mala obsahovať upozornenie na omeškanie s plnením dlhu), avšak jednoznačne nie je možné citované ustanovenie vykladať tak, že predmetná výzva má obsahovať upozornenie na možnosť postúpenia pohľadávky. Takúto požiadavku pritom nie je možné vyvodiť gramatickým (jazykovým) ani teleologickým (účelovým) výkladom daného zákonného ustanovenia. Súd prvej inštancie si pri výklade dotknutého ustanovenia nepochopiteľne upravil nové zákonné podmienky a obsahové požiadavky pre daný právny úkon, pričom tento výklad nie je ničím podložený a takáto interpretácia dotknutého ustanovenia je podľa názoru odvolacieho súdu contra legem. Pre porovnanie odvolací súd poukazuje na ust. § 53 ods. 9 OZ, ktoré výslovne stanovuje obsahovú požiadavku pre upozornenie spotrebiteľa na možnosť využitia práva podľa § 565 OZ (zosplatnenie úveru). Naproti tomu ust. § 92 ods. 8 ZoB požiadavku pre upozornenie dlžníka na možnosť postúpenia pohľadávky výslovne neupravuje. Podľa názoru odvolacieho súdu, ak by zákonodarca zamýšľal takúto obsahovú požiadavku pre výzvu podľa § 92 ods. 8 ZoB upraviť, tak by ju v citovanom ustanovení upravil. Odvolací súd preto zastáva názor, že výzvou v zmysle § 92 ods. 8 ZoB môže byť aj výzva podľa § 53 ods. 9 OZ alebo § 565 OZ, alebo akákoľvek iná výzva banky dlžníkovi.

27.Odvolací súd však považuje za potrebné poukázať na nesplnenie zákonných hmotnoprávných podmienok pre zosplatenie úveru podľa § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ. Ako to už konštatoval súd prvej inštalácie, žalobca nepreukázal, že výzva pred žiadosťou o okamžité splatenie zo dňa 23.6.2014, t. j. výzva v zmysle § 53 ods. 9 OZ, bola žalovaným doručovaná. Žalobca tak nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre zosplatenie úveru upravených v § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ, v dôsledku čoho je zosplatenie úveru neplatné. Keďže pohľadávka banky nebola splatná v celom rozsahu a v súlade s § 17 ods. 1 ZoSÚ nemožno postúpiť tzv. „živý úver“, je postúpenie pohľadávky neplatné a žalobca nemá vo veci aktívnu vecnú legitímáciu.

28.Podľa § 53 ods. 9 OZ ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

29.Podľa § 565 OZ ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

30.Čo sa týka zákonných podmienok pre zosplatenie úveru (§ 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ) odvolací súd konštatuje, že v prípade, ak sa veriteľ rozhodne, že pre neuhradenie niektorej zročnej splátky spotrebiteľom využije právo požiadať spotrebiteľa o úhradu celého zostatku dlhu naraz, môže tak urobiť len ak uplynula lehota 3 mesiacov od splatnosti niektorej neuhradenej splátky (§ 53 ods. 9 OZ), upozornil dlžníka na možnosť využitia práva úver zosplatiť najmenej 15 dní pred využitím tohto práva (§ 53 ods. 9 OZ), a zároveň uplatní svoje právo do splatnosti splátky nasledujúcej po 3-mesačnom omeškaní so splátkou, pre ktorú dlh zosplatiť (§ 565 OZ v spojení s § 53 ods. 9 OZ). Ak zákonodarca stanovil veriteľovi povinnosť upozorniť spotrebiteľa na to, že využije svoje právo na zosplatenie dlhu, je dôležité, aby túto povinnosť veriteľ splnil, z obsahu ktorého upozornenia musí byť zrejmé splnenie zákonných podmienok uplatnenia režimu podľa § 53 ods. 9 OZ (omeškanie s plnením zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa vykonáva v splátkach) a výslovné upovedomenie spotrebiteľa na možnosť vykonania práva veriteľa podľa § 565 OZ. Tento zákonom predpokladaný hmotnoprávny úkon veriteľa musí spĺňať podmienky jasnosti, určitosť a zrozumiteľnosti právneho úkonu a jeho forma má korešpondovať forme právneho úkonu, ktorým sa zakladal spotrebiteľský záväzok. Ak jednostranné predčasné zosplatenie pohľadávky trpí vadami podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka o právnych úkonoch, alebo nevychádza zo splnenia zákonných podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 OZ, alebo sa preukáže, že nebolo doručené do sféry dispozície jeho adresáta, nemôže vyvolať zamýšľané právne účinky a veriteľ svojím konaním založí protiprávny stav, proti ktorému bude svedčiť súdna ochrana spotrebiteľa. V režime § 565 OZ nenastáva teda splatnosť celej pohľadávky omeškaním dlžníka so splatením niektorej zo splátok, ale je podmienená dispozitívnym úkonom veriteľa vo forme žiadosti o plnenie celku, na ktorú je veriteľ v dôsledku omeškania dlžníka oprávnený. Toto svoje právo veriteľ môže, ale nemusí využiť. Žiadosť veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky, resp. jej neuspokojeného zvyšku, je jednostranným adresovaným úkonom, ktorého účinky sú podmienené tým, že dôjde dlžníkovi (tzn., že žiadosť má konštitutívne účinky, nie deklaratórne).

31.Len pre úplnosť odvolací súd zdôrazňuje, že podmienky pre zosplatenie úveru podľa § 53 ods. 9 OZ a § 565 OZ predstavujú zákonné hmotnoprávne podmienky pre zosplatenie pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy, nedodržanie ktorých má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu zosplatenia pohľadávky (§ 39 OZ), preto sú súdy povinné skúmať splnenie týchto podmienok ex offa aj v prípade, že spotrebiteľ ako slabšia strana skutkové tvrdenia protistrany nerozporuje (aj s ohľadom na § 295 CSP).

32.Pokiaľ žalobca argumentoval, že rozsudok súdu prvej inštalácie je v rozpore s predchádzajúcim uznesením súdu o pripustení zmeny na strane žalobcu odvolací súd konštatuje, že návrh na zmenu strany sporu je procesným návrhom a taktiež rozhodnutie o pripustení takej zmeny je procesným rozhodnutím súdu. V procesnom rozhodnutí súd nepreskúmava zákonné hmotnoprávne podmienky, aké sa vyskytli v tomto konaní, ale len splnenie procesných podmienok pre vydanie takej zmeny. Hmotnoprávnymi podmienkami sa súd zaoberá až v meritórnom rozhodnutí, po posúdení ktorých súd dospel k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie, s ktorým záverom, avšak z iných dôvodov sa odvolací súd stotožňuje.

33.Vzhľadom na uvedené skutočnosti a dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok v súlade s § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Ďalšími odvolacími námietkami sa odvolací súd už nezaoberal, keďže potvrdený bol právny záver ohľadom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore.

34.O trovách odvolacieho konania vo vzťahu žalobcu a žalovaného v 1. rade rozhodol v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný, preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovanému žiadne preukázateľne vynaložené trovy odvolacieho konania nevznikli, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal žiadnej zo strán sporu.

35.Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP). Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).